

Súd: Okresný súd Bratislava II  
Spisová značka: 11P/43/2019  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4619200259  
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2019  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Hana Posluchová  
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2019:4619200259.4

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v konaní pred sudkyňou JUDr. Hanou Posluchovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: E. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/a, Bratislava, dieťa matky: C. H., nar. X.X.XXXX, trvale bytom P., Q..Č.. T. E. XX, T., a otca: D. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXXX/XX, Q., o návrhu matky na zvýšenie výživného takto

### rozhodol:

I. Zvyšuje sa vyživovacia povinnosť otca na maloletú E. H., narodenú XX.XX.XXXX zo sumy 66,38 eur mesačne na sumu 150,- eur mesačne, ktorú je otec povinný uhrádzať vždy do 15. dňa v mesiaci do rúk matky počnúc dňom 01.02.2019.

II. Zročné výživné za obdobie od 01.02.2019 do 30.09.2019 v sume 668,96 eur je otec povinný uhradiť k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšku sa návrh matky zamietá.

IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Topoľčany č.k. 6C/179/2008-17 zo dňa 03.12.2008 vo výroku o výživnom zo strany otca na maloleté dieťa.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

### odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným dňa 1.2.2019 na Okresný súd Topoľčany, ktorý uznesením č.k. 9P/17/2019-7, zo dňa 19.2.2019 preniesol svoju príslušnosť na tunajší súd, sa matka domáhala zvýšenia výživného na maloletú E. zo sumy 66,38 eur na sumu 200,- eur mesačne. Svoj návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca odôvodnila tým, že maloletá od septembra 2012 navštevuje základnú školu, t.č. je žiačkou X. ročníka. Má diagnostikované ADHD, s čím sú spojené zvýšené náklady na doučovanie niektorých predmetov, najmä matematiky v sume 100 eur mesačne. Vo voľnom čase navštevuje súkromnú základnú umeleckú školu, kde náklady sú 15 eur mesačne a tiež ďalšie výdavky na súťaže (kostým, cestovné, štartovné). Náklady na dcéru sa matke zvýšili aj v súvislosti s jej rastom (strava, ošatenie, hygiena). Stravné v škole činí 30 eur mesačne a mesačný cestovný lístok 15 eur. Ďalšie výdavky sú spojené s nákupom školských potrieb a účasťou na podujatiach organizovaných školou (škola v prírode, lyžiarsky kurz a iné). Maloletá je liečená na atopický ekzém a alergie, s čím sú spojené zvýšené výdavky v sume cca 30 eur mesačne.

2. Otec sa k návrhu na zvýšenie výživného, ktorý mu bol doručený na adresu evidovanú v registri obyvateľov ako aj zverejnením na úradnej tabuli súdu, nevyjadril.

3. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom matky, kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s listinnými dôkazmi založenými v spise, a to najmä lustráciami otca v Sociálnej poisťovni, katastri nehnuteľností a živnostenskom registri, pripojeným spisom Okresného súdu Topoľčany sp.zn. 6C/179/2008, lekárskeym potvrdením, správou z diagnostického vyšetrenia maloletej u psychológa, potvrdením o príjme matky, výpismi z účtu matky ako i ďalším obsahom spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č.k. 6C/179/2008-17 zo dňa 3.12.2008, právoplatným dňa 9.12.2008, bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené, súčasne bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a vyživovacia povinnosť otca k maloletej bola určená na sumu 66,38 € (2.000,-Sk) mesačne. Styk otca s maloletou upravený nebol.

5. V čase posledného rozhodovania súdu o výživnom bola maloletá vo veku X roky, bola alergička, navštevovala kardiológiu a kožného lekára, na lieky a premasťovanie pokožky matky vynakladala cca 20 eur mesačne. Matka bola na materskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok spolu s rodinnými prídavkami vo výške 5.500 Sk (182,57 eur). Vyživovaciu povinnosť mala okrem maloletej E. aj k synovi F., nar. XX.X.XXXX, na ktorého poberala výživné 2.000,-Sk (66,38 eur) mesačne. V domácnosti žila spolu s maloletým deťmi a jej rodičmi, ktorým na domácnosť prispievala 2.500,-Sk (cca 83 eur) mesačne. Otec bol nezamestnaný, žil v prenajatom dome, kde za prenájom platil celkovo 4.500,-Sk (cca 150 eur). Vyživovaciu povinnosť mal len k maloletej E..

6. Maloletá aktuálne navštevuje C. stupeň základnej školy. Okrem bežných výdavkov (na stravu, oblečenie, hygienu) matka v priebehu konania deklarovala ďalšie výdavky na maloletú nasledovne: strava v ŠJ 30 eur mes.(do júna 2019), ZRPŠ - 20 eur ročne, mesačný cestovný lístok 15 eur, tanečný krúžok cca 14 eur mes. a k tomu ďalšie náklady spojené s účasťou na súťažiach (kostým, štartovné, cestovné) plus výdavky na školské pomôcky a podujatia (škola v prírode, lyžiarsky kurz a iné). Maloletá má podľa lekárskeych potvrdení založených do spisu matkou zhoršený zdravotný stav, je dlhodobo sledovaná a liečená pre alergickú rinitídu, atopický ekzém a polyvalentnú potravinovú alergiu, polročne absolvuje pravidelné kontroly u špecialistov a výdavky na liečbu predstavujú cca 30 eur mesačne. Maloletá má tiež diagnostikované ADHD, s čím sú spojené zvýšené náklady na súkromné doučovanie niektorých predmetov, najmä matematiky v sume cca 80-100 eur mesačne, nakoľko bez doučovania by maloletá z matematiky v škole neprospeła. Matka zakúpila maloletej na splátky (21,99 eur mesačne) mobil, nakoľko nemajú doma počítač a maloletá potrebuje internet kvôli škole.

7. Matka maloletej je zamestnaná, dosahuje priemerný mesačný netto príjem v sume 515,36 eur. V domácnosti žije spolu s priateľom a s maloletými deťmi E. a F., ktorý však t.č. študuje a počas týždňa aj býva v Q. u starej mamy. Na nákladoch na bývanie v sume 365 eur mesačne sa podieľajú na polovicu spoločne s priateľom. Matka je nemajetná, zdravotný stav má dobrý.

8. Otec maloletej nie je poberateľom dávok, živnosť s predmetom podnikania „Dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov“ ukončil ku dňu 01.03.2016. Otec je nemajetný, súdu sa nepodarilo zistiť jeho súčasné bydlisko a teda ani výdavkové pomery (akt. náklady na bývanie). Otcovi od posledného rozhodnutia súdu vznikla nová vyživovacia povinnosť k maloletej Jane, ktorá X.X.XXXX dosiahla vek X rokov, t.j. v čase rozhodovania tohto súdu je v predškolskom veku.

9. Matka v konaní pred súdom uviedla, že aktuálne otec platí súdom určené výživné, avšak nad túto sumu dcére neprispieva, ani sa s ňou nestretáva, nezaujíma sa o ňu; zriedka spolu komunikujú spolu cez Facebook. Pokiaľ vie, otec sa už roky živí kopaním studní, avšak robí to „načierno“, lebo by mu hrozili exekúcie; býva sám v prenajatej garsónke a je nemajetný.

10. Otec sa na pojednávanie dňa 7.5.2019 ani dňa 17.9.2019 nedostavil, hoci bol riadne predvolaný z adresy trvalého pobytu, kde sa podľa Obvodného oddelenia Policajného v zoru v Q. nezdržiava.

11. Kolízny opatrovník v konaní pred súdom so zvýšením výživného súhlasil, navrhol zvýšiť výživné na sumu 150 eur mesačne.

12. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak sa menia pomery, súd môže aj bez návrhu

zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

16. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, aj ust. §157 Civilného mimosporového poriadku (C.m.p.), podľa ktorého rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery. Ustanovenie § 157 C.m.p. výslovne umožňuje zmenu rozsudku, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Pritom nie je rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom alebo o plnenie dohody. Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ustanovení § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Nestačí len úvaha o tom, že je doterajšie výživné neprímerané. Touto zásadou sa musel súd riadiť aj pri rozhodovaní o návrhu na zvýšenie (zmenu) vyživovacej povinnosti otca v tomto konaní. Právne relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu je teda to, či sa zmenili okolnosti na strane oprávneného dieťaťa alebo na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. Takouto zmenou môže byť napríklad podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, zmena zdravotného stavu na strane subjektu oprávneného alebo povinného z vyživovacej povinnosti, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatná zmena výšky pravidelného príjmu jedného z rodičov, zmena majetkových pomerov, prípadne zmena počtu vyživovaných osôb u rodičov. Posúdením všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy, sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k takej zmene pomerov účastníkov konania, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Súd pri rozhodovaní o zmene výšky vyživovacej povinnosti musí posúdiť všetky zmeny pomerov účastníkov, ku ktorým došlo od poslednej úpravy komplexne, pričom súd zohľadňuje aj starostlivosť o spoločnú domácnosť, ktorú je potrebné považovať za plnenie vyživovacej povinnosti. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti súd vychádza aj zo zásady úmernosti, teda zo zásady, že životná úroveň dieťaťa sa má prispôbiť životnej úrovni ostatných členov rodiny.

17. Inštitút výživného slúži na zabezpečovanie a úhradu osobných potrieb dieťaťa. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom predstavuje jeden z najzákladnejších pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky slabšej skupine osôb spoločnosti - deťom. „Výživou“ dieťaťa, na ktorú prispievajú obidvaja rodičia, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Zahŕňa teda aj uspokojovanie iných potrieb než je strava, napr. náklady na zdravotnú starostlivosť, lieky, ošatenie, hygienické potreby, cestovné, školské potreby, aktivity voľného času, či bývanie. Súd pri

rozhodovaní o výživnom prihlíada a berie do úvahy nielen schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, ich životnú úroveň ale i odôvodnené potreby dieťaťa a takisto i to, ako sa ktorý z rodičov a v akej miere osobne o dieťa stará.

18. Súd vykonal porovnanie pomerov dôležitých pre úpravu výživného pre maloletú E. tak v pôvodnom, ako i tomto konaní. Pokiaľ ide o majetkové pomery oboch rodičov, tieto sa od posl. rozhodnutia súdu nezmenili. Rovnako súd nezistil zmenu ani v zdravotnom stave, a schopnostiach a možnostiach oboch rodičov. Matke stúpol príjem ako aj výdavky v súvislosti s prenájmom bytu, čo aj riadne zdokladovala. Otcovi pribudla nová vyživovacia povinnosť k maloletej D., nar. XXXX. Aktuálne výdavky ani príjmy otca sa súdu nepodarilo zistiť. Vzhľadom na skutočnosť, že otec je v produktívnom veku, a tiež s ohľadom na vysokú ponuku na trhu práce aj v regiónoch vychádzal súd z toho, že otec má možnosti a schopnosti pracovať a dosahovať tak príjem potrebný na plnenie si svojej vyživovacej povinnosti.

19. Pokiaľ ide o pomery maloletej, tak súd dospel k záveru, že na jej strane rozhodne došlo k takej ich zmene, ktorá odôvodňuje zvýšenie vyživovacej povinnosti otca. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti (právoplatnosti rozhodnutia) uplynulo takmer XX rokov, maloletá navštevuje X.J. základnej školy, má XX (Q. XX) rokov. Potreby maloletej sa teda primerane veku zmenili. Nárast nákladov na životné potreby maloletej je spojený jednak s návštevou školy ako aj s jej rastom a vývinom. U maloletej sú preukázané okrem pravidelných mesačných nákladov v súvislosti so školskou dochádzkou a krúžkovou činnosťou spolu (školská jedáleň, ZRPŠ, tanečná 15eur, mobil/internet 22eur) a pomerná časť nákladov na bývanie v sume 60 eur.

20. Ďalej k tomu bolo potrebné zohľadniť náklady na stravu, oblečenie a obuv, ktoré rozhodne v súvislosti s rastom a vekom mal. od posledného rozhodovania súdu vzrástli. Nemožno opomenúť ani náklady na bežnú drogériu (pranie, čistiace prostriedky), kozmetiku/hygienu, lieky, cestovné minimálne v MHD, kultúrne a športové potreby maloletej primerané veku. Pri zohľadnení výlučnej osobnej starostlivosti matky (zabezpečovanie bývania a starostlivosti o chod domácnosti, nákup ošatenia a obuvi, zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, trávenia prázdnin a voľného času, školskej dochádzky a komunikácie so školou, ktorú maloletá navštevuje a pod.) tak súd dospel k jednoznačnému záveru, že v čase vyhlásenia rozhodnutia súdu boli splnené zákonné podmienky na primerané zvýšenie výživného zo strany otca. Po vyhodnotení jednotlivých položiek deklarovaných a preukazovaných matkou sa súd ustálil na výdavkoch maloletej vo výške cca 280 eur mesačne, pričom tieto sú sčasti kryté aj prídavkom na dieťa, ktorý poberá matka. Na týchto výdavkoch sú povinní sa podieľať obaja rodičia podľa svojich schopností a možností, pričom je potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že osobnú starostlivosť poskytuje maloletej výlučne matka, hoci vzhľadom na vek dieťaťa v rozsahu menšom než v predchádzajúcom konaní. Pri zvyšovaní výživného súd z možností a schopností otca. Dospel pritom k záveru, že je v možnostiach otca, ktorý je v najproduktívnejšom veku, aby na maloletú prispieval sumou, aká bola určená v tomto rozhodnutí. Pokiaľ otec nepreukázal žiadnu ani zdravotnú nespôsobilosť riadne pracovať na plný úväzok, pričom má zákonnú vyživovaciu povinnosť voči svojej dcére, tak musí využiť všetky možnosti, ktoré sa mu na zapojenie do pracovného procesu naskytujú, teda prípadne aj cestovanie za prácou do regiónu s vyššou ponukou práce, a to za stavu, keď oproti predchádzajúcemu obdobiu ponuka práce aj v regiónoch rozhodne narástla (podľa dostupných údajov nezamestnanosť v okrese Q. dosahovala vo februári 2019 výšku iba 3,29 %- pozn. súdu) Za predpokladu, že odôvodnené výdavky na dieťa nekryté prídavkom na dieťa sú cca 256 eur mesačne a pomer finančného príspevku otca má byť s ohľadom na osobnú starostlivosť matky vyšší, súd - zohľadňujúc možnosti otca a vek dieťaťa - považoval za primerané výživné zo strany otca na maloletú v sume 150,-eur mesačne. Vo zvyšnej časti súd návrh matky, ktorá žiadala určiť výživné na sumu 200 eur mesačne, zamietol.

21. Pre úplnosť súd zdôrazňuje, že nezohľadnenie, resp. nedostatočné zohľadnenie zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa, ku ktorým spravidla v spojení s jeho rastom a osobnostným vývojom dochádza, by znamenalo posunúť zodpovednosť povinného rodiča za zdravie a život dieťaťa na druhého rodiča, ktorý sa osobne o dieťa stará a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť k dieťaťu na hranici svojich možností. Preto ak otec je schopný pracovať, pričom osobnú starostlivosť maloletej neposkytuje, výživné v sume 66,38 eur mesačne je nedostatočné k tomu, aby si otec riadne plnil zákonnú vyživovaciu povinnosť. Rovnako otec sa s maloletou dcérou nestretáva, a teda na ňu finančne neprispieva ani v období, kedy by sa uskutočňoval pravidelný styk a mal., ktorá by bola v určenom čase v jeho domácnosti, a otec by jej teda poskytoval stravu, bývanie, uhrádzal by výlety, náklady na spoločne strávený čas napríklad počas víkendov a prázdnin, a pod..

22. Zročné výživné na maloletého súd vyčíslil ako rozdiel medzi výživným určeným v tomto rozhodnutí a naposledy určeným výživným (naposledy určené výživné 66,38 eur, v tomto rozhodnutí 150 eur, rozdiel 83,62 eur), a to za obdobie od 1.2.2019 do 30.9.2019 (83,62 eur x 8mes.) = 668,96 eur.

23. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.